

Fiódor DOSTOIEVSKI. *Crim i càstig*
Traducció de Miquel Cabal Guarro, pròleg de
Francesc Serés. Barcelona: Editorial Alpha,
2021, 692 p., 34,95 €

La gran novel·la de Dostoievski sobre la culpa i la redempció evoca un món en què les línies que separen la innocència i la corrupció, el bé i el mal, es difuminen. Publicada el 1866, admirada per generacions de lectors i crítics, *Crim i càstig* explica la història de Rodion Raskólnikov, un estudiant arrogant i endeutat que veu en la mort de la vella que li presta els diners l'únic camí per escapar de la situació desesperada en què es troba. Dostoievski davalla a les profunditats de l'ànima humana a través de les angoixes i dels dilemes morals d'aquest jove estu-

diant, que expressen com ningú el xoc entre la moral utilitària i la moral cristiana. Aquest descens a l'infern corre en paral·lel al de la ciutat de Sant Petersburg, en plena decadència, que Dostoievski retrata sense concessions a través d'una galeria de personatges absolutament memorables.

En català disposàvem de la traducció d'Andreu Nin, publicada per primer cop el 1929. Coincidint amb el bicentenari de l'autor, arriba ara l'esperada nova traducció de Miquel Cabal, que s'inscriu a més en el que Jordi Puntí ha qualificat, en un article recent, com «l'edat d'or» de les traduccions del rus al català, amb les aportacions d'Arnau Barios (Puixkin), Miquel Cabal (també amb els *Apunts del subsol* a Angle) i Xènia Dyakonova del clàssic de Bulgàkov.

Lluís QUINTANA TRIAS. *El instante recuperado*
Barcelona: Fragmenta Editorial, 2021, 352 p.,
22 €

La memòria involuntària, que Proust va fer famosa amb el conegut episodi de la magdalena, és un fenomen psicològic que ha tingut una repercussió especial en la cultura del segle xx. Aquest llibre estudia la seva presència a la literatura, la pintura i el cinema a partir de l'estudi i comparació de diversos autors de la tradició occidental. A més, hi contraposa altres fenòmens psicològics como la *rêverie* o el *déjà vu*. Es tracta d'un exercici de literatura comparada, associat a

la memòria en la història de la literatura, de Goethe a Rousseau, de Leopardi a Nietzsche, de Maragall a Joyce, de Proust a Benjamin i Rodoreda.

L'autor, Lluís Quintana Trias (Barcelona, 1953) és professor de llengua i literatura catalanes de la Universitat Autònoma de Barcelona, i ha publicat diversos estudis sobre autors com Foix, Pla, Calders i, especialment, Joan Maragall. A més, ha conreat l'assagisme en llibres com *La paradoxa del majordom*, sobre l'esnobisme, i ha publicat les seves reflexions sobre la memòria col·lectiva a *Más allá de todo castigo. Del silencio a la reparación* i a *El instante recuperado*.

Manuel de SOLÀ-MORALES. *Miradas sobre la ciudad.* Pròleg de Rafael Moneo.
Barcelona: Acantilado, 2021, 309 p., 20 €

Manuel de Solà-Morales (Vitòria, 1939-Barcelona, 2012) va ser un arquitecte i urbanista de prestigi internacional, deixeble de Ludovico Quaroni a Roma i de Josep Lluís Sert a Harvard, que va ser catedràtic de l'ETSAB i fundador del Laboratori d'Urbanisme de Barcelona. Ara s'apleguen en aquest volum un seguit de textos seus, escrits entre 1969 i 2011, que ofereixen una visió de conjunt de la seva trajectòria intel·lectual, durant la qual Solà-Morales va

proposar aproximacions noves a qüestions en aparença superades, i a vegades menys tingudes, tot discriminant els diferents usos, concepcions, materials, sistemes i valors que conformen la ciutat. En aquest aplec de textos miscel·lanis, editats pel també arquitecte Oriol Clos, Manuel de Solà-Morales forja una interpretació del fenomen urbà oberta i fragmentària, sensible als temps i als usos de l'espai, i atenta a la diversitat d'actors que intervenen en el seu desenvolupament. Com destaca Rafael Moneo en el pròleg, l'arquitecte català creia que per fer ciutat calen dues coses: «una infraestructura de suport i una idea d'urbanitat».